

Abstrakt

Staročeské apokryfní vyprávění o Jozefovi Egypťském, známé pod názvem *Život Jozefův*, nepoutalo od konce 19. století přílišný zájem editorů ani literárních historiků; ústřední filologické otázky s ním spjaté tak dosud zůstávaly z velké části nezodpovězené. Předložená disertační práce podává textologickou a literárně historickou analýzu tohoto díla a klade si za cíl najít odpověď na hlavní otázky jeho historické kontextualizace. Součástí disertace je také kritická edice všech šesti dochovaných rukopisů (textových pramenů) *Života Jozefova* (uvádím je pod siglami **F**, **M**, **B**, **W**, **G** a **E**).

Anonymní staročeský *Život Jozefův*, řazený do 2. poloviny či konce 14. století, parafrázuje příběh Jozefa Egypťského, obsažený ve starozákonní knize Genesis. Předlohou byla latinská *Historia Ioseph*, napsaná r. 1336 španělským dominikánem Alfonsem Buenhombre (Alphonsus Bonihominis). Staročeské zpracování představuje jediný překlad latinské *Historia Ioseph* do vernakulárního jazyka. Ze 14 známých latinských rukopisů *Historia Ioseph* je šest bohemikálních – ty reprezentují specifickou bohemikální redakci. A právě z ní vychází staročeský překlad. České země tak hrály významnou roli v tradování a recepci *Historia Ioseph*.

Život Jozefův se zachoval v 6 rukopisech z poloviny a 2. poloviny 15. století a ve starých tiscích, zhruba o století mladších. Staročeské rukopisy tradují též překlad *Historia Ioseph*, tj. na počátku staročeské textové tradice stál jeden překlad tohoto latinské díla, který nejspíš neobsahoval žádné interpolace. Tuto podobu prvotního překladu nejlépe reprezentují rukopisy **F** a **M**.

Existující staročeské rukopisy fixují čtyři verze *Života Jozefova* (**FM**, **BW**, **G** a **E**), které jsou produktem živé textové tradice: 3 verze (**BW**, **G** a **E**) obsahují řadu interpolací vzatých z *Genesis* a ze dvou českých překladů *Historia Ioseph et Aseneth*; 2 verze (**G** a **E**) jsou kromě toho interpolovány kratičkým úryvkem pocházejícím z *Historia scholastica*. Všechny tyto interpolace jsou specifikem staročeské textové tradice *Života Jozefova* a nemají oporu v žádném ze známých latinských textů *Historia Ioseph*. Verze *Života Jozefova* prostředkovaná starými tisky se zakládá na rukopisné verzi **BW**.

Kodexový kontext dokládá ve dvou případech (**F** a **B**) provázanost kanonických biblických knih a apokryfních textů včetně *Života Jozefova*.